

Силабус курсу

Історія обліку і оподаткування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійні програми: «Облік і оподаткування»

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д.е.н., проф. Крупка Ярослав Дмитрович

Контактна інформація

krslm@gmail.com, 0982577122

Опис дисципліни

Дисципліна «Історія обліку і оподаткування» передбачає вивчення становлення та розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування у світі та Україні. Історичні аспекти розвитку основ та методів організації практичного рахівництва, облікової науки та формування різних теорій бухгалтерського обліку, вчення про рахунки, подвійний запис, баланс і звітність об'єктивно визнаються важливою складовою теоретико-методичного забезпечення сучасних розробок стандартизованих систем обліку і оподаткування. Успішне засвоєння дисципліни дозволяє студентам бакалаврату розширити коло знань для вирішення практичних завдань сучасного бухгалтерського обліку та оподаткування. Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія обліку і оподаткування» полягає у формуванні науково-професійного світогляду бакалавра спеціальності 071 Облік і оподаткування в області бухгалтерського обліку та оподаткування. Основними завданнями вивчення дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти із питань: загальних методологічних підходів до вивчення історії бухгалтерського обліку та оподаткування; особливостей становлення облікових систем стародавнього світу та середньовіччя; формування бухгалтерської науки та оподаткування в країнах Європи; історії та розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні; особливостей сучасних облікових наукових шкіл України.

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Історія зародження бухгалтерського обліку	Знати історичні передумови виникнення обліку, періодизацію розвитку бухгалтерського обліку. Ознайомитись із зародженням обліку в різних країнах Давнього світу	Тести, питання
2	2. Формалізація облікових записів і зародження	Ознайомитись з основами обліку у період раннього Середньовіччя. Вивчити зміст та значення в історії обліку	Кейси

	подвійної бухгалтерії	«Трактату про рахунки і записи». Проаналізувати поширення подвійного запису у різних країнах світу	
3	3. Становлення і розвиток бухгалтерського обліку в Україні	Вивчити облік на території України в дослов'янський період, облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби. Ознайомитись з обліковою практикою в Україні у XIV-XVIII ст., наприкінці XVIII – на початку XX ст., обліком в Галичині. Знати систему бухгалтерського обліку в Україні у радянський період	Тести
4	4. Облікові теорії та світові бухгалтерські школи	Освоїти поняття та сутність облікових теорій, зародження і розвиток французької, італійської та німецької бухгалтерських шкіл, формування англійської та англо-американської бухгалтерських шкіл, виникнення становлення та розвиток української бухгалтерської школи	Задачі, кейси
5	5. Бухгалтерський облік у країнах світу у XX і на початку XXI століття	Проводити порівняльну характеристику сучасної системи обліку в англійських країнах, в європейських країнах. Вміти користуватись Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Знати структуру і призначення Національних стандартів бухгалтерського обліку	Тести, кейси
6	6. Історія становлення системи оподаткування	Освоїти періодизацію в історії оподаткування, вивчити розвиток оподаткування в епоху середньовіччя, історія оподаткування в Україні	Кейси
7	7. Еволюція становлення податкових систем європейських країн, в Америці та країнах Сходу	Знати історію розвитку податкової системи Великобританії, Німеччини, еволюцію податкової системи Франції. Вивчити історію становлення податкової системи США і Канаді, розвиток податкових систем країн Сход	Тести

Літературні джерела

1. Баширова Г. Податок на прибуток: генезис трактування поняття та об'єкт бухгалтерського обліку. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2020. № 3. С. 38-46.
2. Белова І. М., Спільник І. В. Бухгалтерський облік в Україні у XIX-XX століттях. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 14, частина 1. С.22-26.
3. Бойко О. Еволюція податкової системи України. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2 (51). Ч. 2. С.241-247.
4. Бухгалтерський облік як наука: від основ до об'єктивної картини світу: колективна монографія / за заг. ред. В.Я. Плаксінка. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 340 с.
5. Васільєва Л.М., Бондарчук Н.В., Бондарчук О.П. Історія бухгалтерського обліку: навчальний посібник. Дніпро: Типографія «Стандарт», 2016. 224 с.
6. Кіш Є. Б. Історичні аспекти формування бухгалтерського обліку як науки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. Вип.38. С. 48-51.
7. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2016. 276 с.
8. Крупка Я. Д. Крупка Я.Д. Теорії і концепції бухгалтерського обліку: опорний конспект лекцій. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 130 с.

9. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2021. 336 с.
10. Легенчук С. Ф. Історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в Україні та світі: монографія. Beau Bassin: GlobeEdim, 2020. 212с.
11. Мельник Т. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції: монографія. К.: Кондор, 2017. 228 с.
12. Остап'юк М. Я., Даньків Й. Я. Історичні аспекти становлення і розвитку бухгалтерської науки в Україні кінця XVIII початку XXI століть. Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування. 2017. № 1(47). С. 86-93.
13. Сакун О.С. Історичні передумови виникнення і становлення бухгалтерського обліку. Інфраструктура ринку. 2021. Вип.59.С.127-129.
14. Семенець І.В. Оподаткування доходів громадян в Україні: історія становлення та сьогодення. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. 2019. Випуск 14. С.296-303.
15. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації. Монографія / за заг. ред. З.-М. В. Задорожного. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 221 с.
16. Лука Пачолі Трактат про рахунки та записи. Переклад Н. М. Ткаченко. Київ: Алерта, 2021. 180 с.
17. John Sturgeon Mackay, Edward Boyd, J. Row Fogo. A History of Accounting and Accountants. Franklin Classics Trade Press, 2018. 532 p.
18. Parthasarathi Shome. Taxation History, Theory, Law and Administration. Springer International Publishing, 2021. 504 p.
19. Saienko, O., Somchenko, V., & Melnyk, A. (2021). Historical aspects of the formation and development of accounting. Financial Strategies of Innovative Economic Development, (2 (50), 52-55.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Історія обліку і оподаткування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; залік.

- Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання студентами усіх видів завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

- Політика щодо академічної доброчесності. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється у будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історія обліку і оподаткування» визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів - макс. 40 балів) 2. Модульна робота - макс 60 балів	1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів - макс. 30 балів) 2. Модульна робота - макс. 70 балів	1. Підготовка КПІЗ - макс. 40 балів. 2. Захист КПІЗ - макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу - макс. 20 балів.

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навиків за шкалою Університету здійснюється на основі модульно-рейтингової системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної, самостійної роботи студентів, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу студента, запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні і розвитку творчих їх здібностей. Модульно-рейтинговий контроль здійснюється на основі попередньо визначених змістових модулів, які є логічно завершеними частинами теоретичного та практичного навчального матеріалу за окремими етапами вивчення дисципліни. Отриманий рівень знань студента з усіх видів виконуваних робіт по дисципліні (теоретична підготовка, практична робота, КПІЗ) оцінюється як за національною шкалою, так і шкалою ECTS. Переведення оцінок за системою КМСОНП здійснюється за схемою, поданою в таблиці

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом